

วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
ปีที่ 5 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2556 ISSN 1906 - 7062

บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้าง ความเข้มแข็งของชุมชน ตำบลบ้านยาง อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์

*THE ROLE OF SUBDISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION
TO REINFORCE THE STRENGTH OF COMMUNITY,
BANYANG SUBDISTRICT, LAMPLAIMAT DISTRICT,
BURIRAM PROVINCE.*

สุรศักดิ์ วิเศษนคร¹
ประชัน คณะนวนัน²

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนตำบลบ้านยาง อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ใน 4 ด้าน คือ ด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมืองการปกครอง ด้านสังคมและวัฒนธรรม และด้านสิ่งแวดล้อม กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชากร คือ บุคลากรของ องค์การบริหารส่วนตำบลและผู้นำในชุมชนตำบลบ้านยาง อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ประกอบด้วย นายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เลขานุการ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล พนักงาน/ลูกจ้างประจำ/พนักงานจ้างองค์การบริหารส่วนตำบล/กำนัน/สารวัตรกำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน/ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน/และแพทย์ประจำตำบล จำนวน 110 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมี 3 ลักษณะ คือ แบบตรวจสอบรายการ (Checklist) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และแบบปลายเปิด (Open - ended Form) ได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.9278 สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

¹ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

² อาจารย์ที่ปรึกษา สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ตำบลบ้านยาง อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านสังคมและวัฒนธรรมอยู่ในระดับมาก นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลางโดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านสังคมและวัฒนธรรม รองลงมา คือด้านสิ่งแวดล้อม ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านเศรษฐกิจ ตามลำดับ

2. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ควรมีการส่งเสริมให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลอย่างสร้างสรรค์และสามัคคีมีคุณธรรมเพื่อลดความขัดแย้งภายในองค์กรของตำบล รองลงมา คือ ควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนด้านงบประมาณเพื่ออนุรักษ์ขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม และควรมีการส่งเสริมให้ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ตามลำดับ

คำสำคัญ : บทบาท องค์การบริหารส่วนตำบล การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

ABSTRACT

This research aims at to study the role of Subdistrict Administrative Organization to reinforce the strength of community, Banyang Sub District, Lamplimat District, Buriram Province, in four aspects: economic, political and administrative, social and cultural and environmental. The sample is the staff of Sub District Administrative Organization and leader in the community in Banyang sub district, Lamplimat district, Buriram Province, which comprises 110 persons selecting from the chief executive officer, deputy chief executive officer, secretary, member of sub district Administrative Organization, staff, officer, temporary officer, sub district headman, sub district inspector, village headman, village assistant headman, doctor of sub district. The tool used to collect the data is the three types of questionnaire: checklist, rating scale, and open ended form.

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 กำหนดยุทธศาสตร์การ พัฒนาที่ยั่งยืน คือการปรับโครงสร้างการพัฒนาชนบทและเมือง ให้มีความสัมพันธ์กัน อย่างเกื้อกูล ยกระดับคุณภาพชีวิตและสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ลดปัญหาความ ยากจนทั้งในชนบทและเมือง โดยยุทธศาสตร์ย่อย 4 ประการ คือ ประการแรก สร้าง ความเข้มแข็งในชุมชน ให้ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ ระดมพลังแก้ปัญหาและ พัฒนาชุมชนที่ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ประการที่สอง การแก้ปัญหาความยากจนในชนบท และเมืองภายใต้การมีส่วนร่วมของทุกภาค ส่วนในสังคมเน้นที่คนจนให้สามารถสร้าง ตัวและพึ่งตนเองได้มากขึ้น เข้าถึงบริการของรัฐทางด้านการศึกษาและสาธารณสุข อย่างเสมอภาคและเป็นธรรม ประการที่สาม การพัฒนาความเชื่อมโยงชนบทและเมือง อย่างเกื้อกูล โดยสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจแบบระดับรากฐาน พัฒนาพื้นที่ที่มี ศักยภาพให้พร้อมรองรับการปรับตัวสู่เศรษฐกิจยุคใหม่ ประการที่สี่ การจัดพื้นที่อย่าง บูรณาการ เตรียมความพร้อมของกลไกและองค์กร โดยจัดการพื้นที่ให้เอื้อต่อการมี ส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคม ยึดพื้นที่ภารกิจและการมีส่วนร่วม เพื่อให้เกิดการ ดำเนินการพัฒนาชนบทและเมืองอย่างยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2545 : 52-58)

นับตั้งแต่มีการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลในปี พ.ศ. 2537 เป็นต้นมา องค์การบริหารส่วนตำบล มีบทบาทที่สำคัญต่อการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นเป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่ใกล้ชิดและรู้ถึงปัญหาและความต้องการของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนที่อยู่นอกเขตเทศบาล ซึ่งส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ชนบท แต่จากการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในระยะเวลาที่ผ่านมานี้ ปรากฏว่าการ กำหนดนโยบายในการพัฒนาท้องถิ่นยังคงมาจากนโยบายภาครัฐ กล่าวคือเป็นการ กำหนดนโยบายจากบนสู่ล่าง (Vertical Policy) จากรัฐบาลกลางกำหนดแนวทางเพื่อ ให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นไปดำเนินการโดยผ่าน จังหวัด อำเภอ และลงสู่องค์การ บริหารส่วนตำบล โดยมีได้ให้ความสำคัญในการศึกษาถึงสภาพปัญหา และ ความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง จึงเป็นเหตุที่ไม่สามารถแก้ไขปัญหาความเดือด ร้อนของประชาชนได้ ดังนั้น ในระยะเวลาต่อมาเมื่อได้กำหนดแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) โดยมุ่งเน้นให้เกิดสังคมที่อยู่เย็น เป็นสุขภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวปรัชญาพระราชดำริของพระบาท สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างศักยภาพของชุมชน ให้เข้มแข็งและการมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาสังคมระดับครอบครัว ชุมชน และ สังคม (สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2552 : 50)

ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการขับเคลื่อนการดำเนินงาน เกิดจากประชาชน ในชุมชนขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ขาดผู้นำ ชุมชนที่มีอุดมการณ์ เสียสละและเข้มแข็ง อีกทั้งเจ้าหน้าที่ภาครัฐไม่สามารถเข้าถึง จิตใจของประชาชนได้ นโยบายของรัฐบาลจึงเป็นนโยบายเพียงประชาสังคม กล่าว คือมีแต่การหยิบบิ้นให้ทั้งเงินและสิ่งของ โดยไม่ได้คำนึงถึงความต้องการที่แท้จริงของ ประชาชน ดังนั้นรัฐบาลจึงได้กำหนดยุทธศาสตร์การสร้างเสริมความเข้มแข็งของชุมชนและ สังคมให้เป็นรากฐานที่มั่นคงของประเทศโดยให้ความสำคัญในเรื่องการบริหารจัดการ กระบวนการชุมชนเข้มแข็ง ด้วยการส่งเสริมการรวมตัวร่วมคิดร่วมทำในรูปแบบที่ หลากหลายและจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ตามความพร้อมของชุมชนด้วยกระบวนการ จัดองค์ความรู้และระบบการเรียนรู้ของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ พัฒนาต่อยอดให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชนจนนำไปสู่การพึ่งตนเองอย่างยั่งยืน การสร้าง ความมั่นคงทางเศรษฐกิจและชุมชนด้วยการบูรณาการกระบวนการศักยภาพและ ความเข้มแข็งของชุมชนอย่างสมดุล การผลิตเพื่อการบริโภคอย่างเพียงพอในชุมชน การรวมกลุ่มในรูปสหกรณ์กลุ่มอาชีพ และนำภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่นมาใช้ในการ สร้างสรรค์คุณค่าของสินค้าและบริการและสร้างความร่วมมือกับภาคเอกชนในการ ลงทุน โดยการสร้างเครือข่ายระหว่างองค์การชุมชนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจน การเสริมสร้างศักยภาพของชุมชนในการอยู่ร่วมกันกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่าง สันติและเกื้อกูล ด้วยการส่งเสริมสิทธิมนุษยชนและกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยประชาชนในท้องถิ่นจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นในทุกขั้นตอน เนื่องจากความสำเร็จขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมาจากประชาชน องค์กร กลุ่มใน ชุมชนที่มีส่วนร่วมอย่างเข้มข้นกับองค์กรปกครองกับท้องถิ่น (โกวิทย์ พวงงาม, 2550 : 42)

ปัจจัยสำคัญที่ทำให้ชุมชนเข้มแข็ง คือ การพึ่งตนเองของชุมชน ซึ่งเป็นจุดหมาย ปลายทางของการพัฒนาในทศวรรษใหม่ในการพัฒนา เพื่อเสริมสร้างให้ชุมชนและ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกิดความเข้มแข็ง ให้ชาวบ้านอยู่ดีกินดีพึ่งตนเองได้ ทุกคนต้อง ร่วมมือกัน มีความเสียสละ มีความรับผิดชอบ มีคุณธรรมจริยธรรม มีความรู้ความ สามารถ เปิดโอกาสให้ชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งมีความสอดคล้อง กับพระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว (สถาบันพระปกเกล้า, 2545 : 9)

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีหมู่บ้านในเขตการปกครอง 13 หมู่บ้าน มีจำนวนประชากร 8,216 คน แยกเป็นชาย 4,196 คน และหญิง 4,020 คน ประชากรร้อยละ 80 ประกอบอาชีพเกษตรกรรม (องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง. 2552 : 6) และประสบปัญหาเช่นเดียวกับชุมชนชนบทของประเทศไทย ทั้งปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมก่อให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับชุมชนและประเทศชาติเป็นอย่างมาก การแก้ปัญหาจากวิกฤตให้หลุดพ้นได้อย่างยั่งยืนและปกป้องสังคมให้มีความแข็งแกร่งต่อไปในอนาคต นั้นมีอยู่ทางเดียวคือการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้เกิดขึ้นในชุมชน

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ จึงสนใจที่จะศึกษาถึงบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้จะมีประโยชน์ต่อการพัฒนาชุมชนเพื่อนำไปเป็นแนวทางการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนต่างๆ ต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนตำบลบ้านยาง อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ตำบลบ้านยาง อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์
2. เป็นสารสนเทศสำหรับการพัฒนาบทบาทเพื่อที่จะทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง มีการพัฒนาในด้านเศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง สังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม และสามารถพึ่งตนเองได้

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเกี่ยวกับบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนตำบลบ้านยาง อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ใน 4 ด้าน โดยการบูรณาการจากแนวความคิดของ สมพันธ์ เตชะอธิกและคณะ

(2540 : 78-79) ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมืองการปกครอง ด้านสังคมและวัฒนธรรม และด้านสิ่งแวดล้อม

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง และผู้นำชุมชน ในเขตพื้นที่ตำบลบ้านยาง อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวนทั้งสิ้น 110 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชากร

3. ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนตำบลบ้านยาง อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ตำบลบ้านยาง อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ซึ่งผู้วิจัยนำเสนอวิธีการดำเนินการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างกลุ่มตัวอย่างคือ บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง และผู้นำชุมชนในเขต ตำบลบ้านยาง จำนวน 110 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยขึ้นเอง โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระและผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำ การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับบุคลากรและผู้นำชุมชนในเขตตำบลหนองโดน อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.9278

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ส่งถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 110 ฉบับ ได้ครบตามจำนวนคิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปโดยใช้สถิติ ดังนี้

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ (Percentage)

4.2 ศึกษาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ตำบลบ้านยาง อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4.3 วิเคราะห์ข้อเสนอนี้ โดยใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา โดยจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกัน แล้วแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำอธิบาย

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ตำบลบ้านยาง อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ตำบลบ้านยาง อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านสังคมและวัฒนธรรมอยู่ในระดับมาก นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลางโดย ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านสังคมและวัฒนธรรมรองลงมา คือ ด้านสิ่งแวดล้อม ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านเศรษฐกิจ ตามลำดับ

2. ความคิดเห็นและข้อเสนอนี้ ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ควรมีการส่งเสริมให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของ อบต. อย่างสร้างสรรค์และสามัคคีมีคุณธรรมเพื่อลดความขัดแย้งภายในองค์กรของตำบล รองลงมา คือ ควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนด้านงบประมาณเพื่ออนุรักษ์ขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม และควรมีการส่งเสริมให้ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากการศึกษาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างความเข้มแข็ง ของชุมชน ตำบลบ้านยาง อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ทั้ง 4 ด้าน ทำให้ผู้วิจัยทราบถึงระดับความคิดเห็นของบุคลากรและผู้นำชุมชนในเรื่องบทบาทใน

2.2 จากผลการวิจัย ด้านการเมืองการปกครอง พบว่า ความคิดเห็นของบุคลากรและผู้นำชุมชนเกี่ยวกับบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ตำบลบ้านยาง อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะว่าบุคลากรและผู้นำชุมชน ได้มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมทางการเมือง และรณรงค์การใช้สิทธิเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตยทุกระดับ รวมทั้งการให้ประชาชนมีส่วนร่วมคิดจัดทำแผนและปฏิบัติตามแผนชุมชน ร่วมติดตามประเมินผลการพัฒนาชุมชน ส่งเสริมให้กลุ่มต่างๆ ในชุมชนร่วมกิจกรรม เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของชุมชน และการสร้างเครือข่ายต่างๆ ที่มีอยู่ในชุมชนให้เกิดความร่วมมือและเป็นพลังในการดำเนินการเพื่อชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชลอไทยศิริ (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบลชีวิ๊ก อำเภอขามสะแกแสง จังหวัดนครราชสีมา ด้านการเมืองการปกครอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2.3 จากผลการวิจัย ด้านสังคมและวัฒนธรรม พบว่า ความคิดเห็นของบุคลากรและผู้นำชุมชนเกี่ยวกับบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ตำบลบ้านยาง อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่าบุคลากรและผู้นำชุมชนได้มีการส่งเสริมสนับสนุน อนุรักษ์และฟื้นฟูด้านสังคมและวัฒนธรรมของชุมชนโดยเน้นการมีความสามัคคี มีความไว้วางใจกันระหว่างคนในชุมชน สามารถร่วมมือร่วมใจกันแก้ปัญหาของชุมชน มีจิตสำนึกสาธารณะ รู้จักช่วยเหลือแบ่งปันเสียสละเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม พึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันได้พยายามจำเป็น มีกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชนเพื่อประโยชน์ของชุมชน และส่งเสริมให้มีการสืบสานอนุรักษ์ขนบธรรมเนียมประเพณีภูมิปัญญาท้องถิ่นอันดีงามให้คงอยู่สืบไปซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของไชยวัฒน์ โคตพทา (2552 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหัวเรือ อำเภอกวาปีปทุมจังหวัดมหาสารคาม ด้านสังคมและวัฒนธรรมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2.4 จากผลการวิจัย ด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า ความคิดเห็นของบุคลากรและผู้นำชุมชนเกี่ยวกับบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ตำบลบ้านยาง อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะว่าบุคลากรและผู้นำชุมชน ได้มีการส่งเสริม

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ตำบลบ้านยาง อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านสังคมและวัฒนธรรมดั่งนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลและผู้ที่เกี่ยวข้องต้องรักษาสิ่งดีๆ นี้ไว้และส่งเสริมปรับปรุงพัฒนาให้ดียิ่งๆ ขึ้นไป ทั้งนี้เป็นเพราะว่าบุคลากรและผู้นำชุมชนได้มีการการส่งเสริม สนับสนุน อนุรักษ์และฟื้นฟูด้านสังคมและวัฒนธรรมของชุมชนโดยเน้นการมีความสามัคคี มีความไว้วางใจกันระหว่างคนในชุมชน สามารถร่วมมือร่วมใจกันแก้ปัญหาของชุมชน มีจิตสำนึกสาธารณะ รู้จักช่วยเหลือแบ่งปันเสียสละเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม พึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันได้ในยามจำเป็น มีกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชนเพื่อประโยชน์ของชุมชน และส่งเสริมให้มีการสืบสานอนุรักษ์ขนบธรรมเนียมประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นอันดีงามให้คงอยู่สืบไป

1.2 จากผลการวิจัย พบว่า บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ตำบลบ้านยาง อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านเศรษฐกิจ ดั่งนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลควรส่งเสริมและสนับสนุนโดยจัดวิทยากรจากภายนอกชุมชนและผู้นำชุมชนที่มีความรู้ความสามารถถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กับผู้ที่สนใจเพื่อนำไปใช้ในการประกอบอาชีพและพัฒนาชุมชน และจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการ จัดหาแหล่งเงินทุน ให้กับกลุ่มอาชีพ เพื่อให้กลุ่มอาชีพมีความเข้มแข็งในการดำเนินงาน มีอาชีพที่มั่นคงยั่งยืน ประชาชนมีรายได้เพียงพอกับการดำรงชีวิต มีเงินเก็บเงินออมบ้างพอสมควร เพื่อส่งเสริมการศึกษาบุตรหลานและการรักษาสุขภาพตนเองและครอบครัวเมื่อยามเจ็บป่วย

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัย ศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ขององค์การบริหารส่วนตำบลอื่นๆ ต่อไปอีก

2.2 ควรมีการวิจัยถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบล ว่ามีปัญหาและปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลกระทบต่อ บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ตำบลบ้านยาง และตำบลใกล้เคียง

2.3 องค์การบริหารส่วนตำบลต้องส่งเสริมและพัฒนาความรู้ทัศนคติ ตลอดจนทักษะในการปฏิบัติงานใหม่ๆ ให้กับบุคลากรในหน่วยงานอยู่เสมอ เพื่อเพิ่มศักยภาพในการดำเนินงานสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน

เอกสารอ้างอิง

- โกวิทย์ พวงงาม. (2550). **มิติใหม่การปกครองท้องถิ่น วิสัยทัศน์กระจายอำนาจ และการบริหารงานท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ : เสมาธรรม.
- ชลอ ไทยศิริ. (2548). **บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบลชีวก อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา**. การศึกษาค้นคว้าอิสระ. รป.ม. (นโยบายสาธารณะ). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เชวง ยมจันทร์. (2551). **บทบาทองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ในอำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดเพชรบูรณ์**. การศึกษาอิสระ. รป.ม. (การปกครองท้องถิ่น). ขอนแก่น : วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ไชยวัฒน์ โคตภูทา. (2552). **ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหัวเรือ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดมหาสารคาม**. ภาคนิพนธ์. รป.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- น้ำทิพย์ ประทุมเวียง. (2541). **บทบาทองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น ตามทัศนะของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลและข้าราชการที่เกี่ยวข้อง : ศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดอุบลราชธานี**. ภาคนิพนธ์. พ.บ.ม. (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- เรวัต สมบัติทอง. (2543). **การศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีต่อการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดภูเก็ต**. ปริญญานิพนธ์. กศ.ม. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ.

- สถาบันพระปกเกล้า. (2545). การกระจายอำนาจและการปกครองท้องถิ่น
ในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยพัฒนาการปกครองท้องถิ่น.
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2545).
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545-2549.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2552). ความเห็นและข้อเสนอ
แนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรื่อง ยุทธศาสตร์การ
เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน. กรุงเทพฯ : สำนักงานสภาที่ปรึกษา
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง. (2552). แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล
บ้านยางสามปี พ.ศ. 2553 - 2555 อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์.
บุรีรัมย์ : สำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง.